

vénen del mot per a 'bresca', com sigui que pertanyen a tècniques bastant especials. —² És el que va suposar M.-L. per a totes les formes italianes del Migdia; s'hi oposa Rohlfs (i Bolelli, *It. Dial.* xvii, 168) perquè aqueixes formes arriben massa al Nord. I quant al que no és de les illes, deuen tenir raó. Però també dubto molt que siguin formes allí autòctones, i una de les alternatives admeses per Rohlfs, importació trans-apennínica, en bonà part deu ser encertada, car justament la palatal del ca. *brischia*, *breschia*, pot venir d'això mateix: recordem les moltes colònies locals francoprovençals i italianes, antigues totes elles, que s'han constatat en aquelles (algunes en ciutats florents). —³ Número 917 de l'ed. de Foerster-Koschwitz, *Altfranzösisches Übungsbuch* (col. 1-34); núm. 147 en Diez, *Altromanische Glossaren*. —⁴ Foerster-K., col. 37, núm. 15. Ja va adduir-ho Hagen, *Gradus ad criticen*, 54. Vegeu de més a més *CGL* IV, p. xxx, i vi, 441. Tot plegat es tracta d'aquesta font, encara que s'hi fa (no sé si relativa a la mateixa còpia o a una altra del mateix glossari de Berna) una esmena evident de *opera avium en opera apium*. Diez, *Wb.*, 66, cita *brisca* també d'un glossari baix llatif-alemany on està explicat *wirz*, mot que significava 'mel aigualida' i com que això és alt-alm. mj., deu ser dels anys 1000-1400, i podria venir (també, és clar, en el còdex de Berna) d'una tradició bastant antiga. Però com posa de relleu Diez això no ens dóna clàries sobre la llengua d'on surt el tipus BRISKA, i a penes fa més que confirmar la vella edat del mot en gallo-romànic, cosa que ja podem suposar per la seva àrea romànica. —⁵ Són, doncs, arbitraris els mots «del cèltic BRISKA, mateix significat» d'*AlcM*. Val a dir que a la 2.ª ed. hi posa un «probablement». —⁶ La mort prematura d'aquest savi celtista (i romanista) va ser una greu pèrdua per al FEW. La diferència en els articles del FEW dedicats a problemes pre-romans, abans i després d'aqueixa interrupció, és immensa. Ell redacta la major part de l'article *BRISCARE, que en FEW s'imprimí darrer l'article que ens ha ocupat, i sense suggerir-hi cap relació. —⁷ Això es fa amb un *brescadador* «instrument de ferro amb un tallant per *brescar* els ruscós» en el Conflent i l'Empordà, veg. el gravat que en dóna *AlcM*, que afegeix que a Menorca en diuen *bresquer*. —⁸ I qui sap si ens hauríem de recordar també que això és el que es fa quan s'extreu mel de la massa de cera i bresques. —⁹ Walde-H. I, 116; Pok., *IEW* 166.28; i aquest, amb un caràcter ben excepcional dins el seu llibre, va fins a consignar no sols l'etimologia del mot gal sinó també la del francès. Per a l'escaló de més amunt, es poden veure els celtistes Marstrander (*Observations sur les présents à nasale infixée en celtique*, publicacions de l'Acad. de C. d'Oslo II, 1924, 27) i J. Löwenthal, *W. u. S.* XI, 63. Tots dos estan d'acord que el grup cèltic és d'arrel indoeuropea: un el relliga (arrel BHREI-) amb el grup del paleosl. *britva* 'navalla, raor' (rs. ant. *briti* 'afaitar', eslovè *brije*

'(fred) que talla', rs. dial. *bridkój* 'agut', 'glacial'); o sigui, en últim terme, amb el scr. *bhrinānti* 'esgarriren', ll. *friare* 'engrunar': la pedra friable, bé ja podem anomenar *brescada*. L'altre, amb el del scr. *vi-mrityati* 'esbocina'. Pel que fa a *bresca*, almenys, no sé què més té. —¹⁰ Fins en el menys corrent grau zero prolongat ie. I crec que la reducció a ï davant l'amplificació -x- no podria sorprendre. —¹¹ Com explico a dalt, aquest mot ja figura com a glossa catalana en RMartí, p. 278. Schiaparelli llegí erròniament *bescadura* (que no significa res): és, però, un dels seus errors, com *paal* per *poal* 'gal·leda'. Ho constatem amb el microfilm que tenim del còdex de Florència. Això acompanya el ll. *dampnare*, per traduir l'ar. *naḍrab*, en l'article *cancellare* de la part llatino-aràbiga de l'obra. Glosses habituals en el dicc. famós, tan ben estudiat, sobretot en els seus elements mossàrabs, per David Griffin, en la seva tesi doctoral, que li vaig aconsellar i que admirem d'ençà que es publicà (ai de mi que no he convençut de seguir els seus magistrals estudis a l'home més preparat per ser el primer mossarabista del món!). ¿Què volia dir exactament el glossador? Donats els hàbits de l'escola que ens va llegir aquesta obra única, s'hi solen reunir mots àrabs diversos en cada article, i amb moltes accepcions pròpies de l'àrab vulgar hispànic (algun mot, fins i tot, de la mateixa arrel àrbiga o llatina que els glossats, però no consignat en aquell passatge). Ara bé, un *cancell* és una reixa: o sigui un *brescat*, que també es diria *brescadura*, i això pot ser aqueix adorn, que ens documenta l'*AlcM* en un escrit del S. xiv. Tria insegura perquè l'arrel àrbiga *ḍarab* és de les de sentits més variats. *Cancellare* ací ha designificat 'cancel·lar, esborrar'. Potser doncs es tracta d'un reixadet de ratlles per cancel·lar un escrit. Els sentits de l'arrel *ḍarab* comprenen encara, sense sortir dels lèxics àrabs més corrents: «frapper qn. avec», «piquer (scorpion)», «être endommagé par le froid, être couvert de gelée blanche», «piquer un habit ouaté», «être bien cuit (pain)», «frappée (monnaie)», i fins i tot (però és un substantiu *ḍarab* i no pas el present-futur verbal *naḍrab*) «miel blanc, apic.», «neige, glace, gelée blanche» (també el gebre recorda el dibuix de les bresques).

Bresquilla, V. *préssec*

BRESSAR i BRESSOL, mots repetits en l'occità, el francès, el portuguès i el lleonès, d'origen pre-romà, que indicaren diverses menes de llit o jaç, o altre objecte de forma anàloga, i d'altra banda el gronxar o agitar que és propi del bressol; és segur que es tracta d'elements pre-romans, d'origen probablement indoeuropeu i, potser, en part, cèltic, si bé cal admetre la possibilitat que s'hi hagin barrejat dues arrels, segurament indoeuropees, però una d'elles pogué comportar la idea d'agitació i l'altra la de jaç, i es pogueren combinar a causa de l'element BERT- que els era comú: